

■ Nota de premsa ■
6-06-09

Isona i Conca Dellà i el Memorial Democràtic recuperen vestigis de la guerra i senyalitzen dues rutes històriques

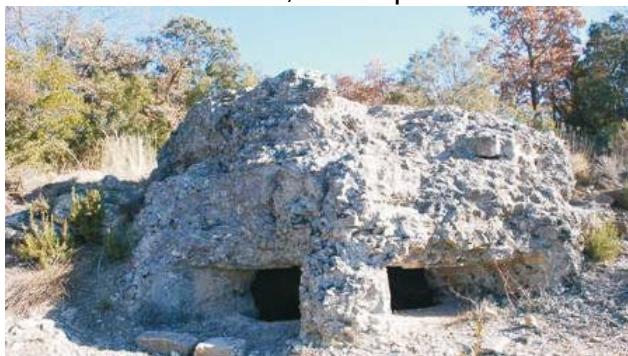
El secretari de Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat, **Josep Vendrell**, i l'alcalde d'Isona i Conca Dellà, **Antoni Grasa**, han inaugurat avui dues rutes històriques a la zona de La Posa i a l'interior del poble per donar a conèixer els vestigis de la guerra que perduren en el municipi. Els dos itineraris s'integraran ara en la Xarxa d'Espais de Memòria de Catalunya, una xarxa de vestigis i llocs emblemàtics de la guerra i la lluita antifranquista que impulsa el Memorial Democràtic de la Generalitat.

També han participat en la inauguració el president del Consell Comarcal del Pallars Jussà, **Xavier Pont**, i el director dels Serveis Territorials del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació a l'Alt Pirineu i Aran, **Àngel Joval**.

A la demarcació de Lleida, ja s'ha senyalitzat la Ruta per la Línia-2 a La Segarra i dues rutes a Rialp (P. Sobirà) que recuperen els camins utilitzats per arribar a primera línia del front de guerra. En els pròxims mesos s'inauguraran noves senyalitzacions de rutes històriques a Alòs d'Isil; Ribera de Cardós, Vilamur i Llavorsí (Pallars Sobirà).

Nous itineraris d'Isona i Conca Dellà Itinerari Front Republicà de La Posa

La ruta senyalitzada a La Posa-Abella de la Conca, impulsada pel Consell Comarcal del Pallars Jussà amb el suport del Memorial Democràtic, és un recorregut per l'arqueologia bèl·lica del municipi d'Isona i Conca Dellà, on es conserven molts vestigis dels enfrontaments que s'hi van produir entre maig i desembre de 1938, un cop estabilitzat el front a les dues ribes de la Noguera Pallaresa.

El sector de La Posa va ser ocupat per la segona línia defensiva de les tropes republicanes a l'abril de 1938. Per això s'hi van construir diverses estructures militars destinades a impedir el pas de les tropes

franquistes cap a la vall del Segre. El mes de gener de 1939, i davant l'avenç de l'exèrcit de Franco, el front republicà va ser abandonat.

La localització de búnquers i trinxeres ha possibilitat que es pogués dissenyar un itinerari amb un indubtable atractiu tant per explicar els combats que s'hi van desenvolupar com per admirar el ric patrimoni paisatgístic i natural de la zona, als voltants de l'església de la Mare de Déu de la Posa. L'itinerari s'ha senyalitzat amb banderoles direccionals i amb cartells explicatius a cada punt d'interès. Paral·lelament, s'ha confeccionat un tríptic per fer difusió de la ruta.

**Espais
de Memòria**

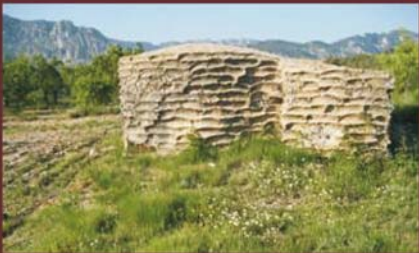
**memorial
democràtic**

**Front del Pallars
Itinerari de la Posa
Zona 1**

Una de les característiques dels búnquers republicans del front del Pallars que encara es conserven és la forma exterior en què es pot apreciar l'empremta dels sacs terrers que s'enganxaven com a encofrat.

Una de las características de los búnkeres republicanos del frente del Pallars que todavía se conservan es su forma exterior, en la que se puede apreciar la huella de los sacos terreros que se pegaban como encofrado.

L'une des principales caractéristiques des bunkers républicains du front du Pallars qui sont restés en l'état est leur forme extérieure où l'on peut encore observer l'empreinte des sacs à terre, qui étaient utilisés en guise de coffrage.

Vista d'un búnquer republicà que es conserva a la conca de Tromp (a dalt). Detall de l'empremta dels sacs terrers en un búnquer (a baix).

Vista de un búnker republicano que se conserva en la cuenca de Tromp (arriba). Detalle de la huella de los sacos terreros en un búnker (abajo).

Vue d'un bunker républicain qui se conserve encore dans le bassin de Tromp (en haut). Détail de l'empreinte des sacs de terre dans un bunker (en bas).

Itinerari urbà: Isona, la reconstrucció d'un poble entre dos fronts

La segona ruta senyalitzada, impulsada per l'Ajuntament d'Isona i Conca Dellà amb el suport de la Generalitat, és un itinerari urbà que recupera la història del poble, destruït pels bombardejos, adoptat per Franco i reconstruït per la Direcció General de Regiones Devastadas. El circuit urbà discorre per 7 punts de la població on la DG de Regiones Devastadas va realitzar algun tipus d'obra: ajuntament, escoles, església parroquial, rectoria, dipòsit d'aigua...). En cadascun

d'aquests punts s'ha col·locat un panell explicatiu. També s'ha elaborat un tríptic que facilita i complementa la visita.

L'itinerari permet al visitant conèixer:

- El paper d'Isona a la línia de front republicana
- L'impacte de la guerra sobre el poble d'Isona
- La situació dels seus habitants un cop finalitzada la guerra
- El perquè de l'actuació de Regiones Devastadas
- El canvi morfològic que va suposar en el conjunt del poble
- El significat social que aquestes construccions van tenir per a la població
- La implicació en el procés de restauració
- L'evolució de la població fins a l'actualitat

Cal recordar que a l'abril de 1938, les tropes franquistes van entrar a Catalunya i van establir un front vertebrat pels rius Noguera Pallaresa, Segre i Ebre. Durant nou mesos, la comarca del Pallars Jussà va quedar dividida en dos seguint la línia que marcava la Noguera Pallaresa.

El 22 de maig de 1938, l'exèrcit de la República va iniciar una operació de gran abast per tal de recuperar les posicions perdudes a l'abril. Els combats van deixar, segons les estimacions més fiables, uns 8.000 morts, 2.000 de l'exèrcit franquista i 6.000 del republicà. Finalment, el 23 de desembre de 1938, un cop fracassades les operacions dels republicans, les tropes franquistes van iniciar l'ofensiva final sobre Catalunya. El dia 26 van controlar la carretera de Comiols i, posteriorment, van ocupar Benavent, Covet i Isona. El poble d'Isona va restar en territori republicà durant els mesos d'enfrontament, formant part de la mateixa línia de front i patint els efectes dels combats. Finalitzat el conflicte, el centre urbà estava pràcticament enrunat pels bombardejos, el 75% de les edificacions estaven destruïdes.

Isona es convertí llavors en un dels 400 pobles o ciutats "adoptadas por el Caudillo" i va ser reconstruïda per la Dirección General de Regiones Devastadas.

Per a més informació, podeu posar-vos en contacte amb el Gabinet de Comunicació del DIRIP: 93 552 61 08/09